

NOVO IZDANJE SCHEEBENOVIH DJELA.

Dr. Vilim Keilbach.

O Josipu Matiji Scheebenu (1835—1888) kao jednom od najvećih spekulativnih teologa prošlog stoljeća referirao sam 1933. godine u ovom časopisu (br. 4, str. 331—334). Njegova se djela danas opet vrlo cijene i traže, naročito otkako poznati profesor dogmatike Martin Grabmann na svojim predavanjima kao i u svojim člancima neprestano upozorava na veliko značenje Scheebenove teologije. Scheeben je pored Kleutgena i Schella najvažniji i najspekulativniji teolog njemačkog katolicizma. Već se dugo govorilo o potrebi novog izdanja njegovih teoloških spisa. Kad je Scheebenov »Handbuch der katholischen Dogmatik« (četiri sveska) 1933. godine izašao u nepromijenjenom, stereotipnom izdanju, značilo je to više razočaranje nego veselje, jer se činilo da je time opet odgođeno izdanje svih Scheebenovih spisa; a kod ovog nepromijenjenog izdanja opet nije bilo ni kazala stvari ni kazala imena, jedan vrlo osjetljiv nedostatak.

Tim više treba pozdraviti ovo ugodno iznenađenje, koje je usred ratnih neprilika dvostruko hvale vrijedno, da se ipak ostvaruje plemenita želja današnje teološke generacije za novim izdanjem Scheebenovih teoloških spisa. Novo izdanje izlazi u nakladi Herdera (Freiburg i. Br.), a izdaje ga J. Höfer zajedno s drugim stručnjacima, od kojih su najpoznatiji M. Grabmann, A. Landgraf i M. Schmaus (ostali: J. Brinktrine, C. Feckes, C. Grosche, A. Mitterer i H. Schauf). Ono će obuhvatiti osam svezaka prema slijedećem rasporedu:

- I: Einführung in die »Gesammelten Schriften« durch den Herausgeber J. Höfer; Abhandlung über »Scheebens theologisches Lebenswerk, von M. Grabmann. Natur und Gnade, hrsg. von M. Grabmann. — Die Herrlichkeiten der göttlichen Gnade, hrsg. von R. Grosche.
- II: Die Mysterien des Christentums, hrsg. von J. Höfer.
- III: Theologische Erkenntnislehre, hrsg. von M. Grabmann.
- IV: Gotteslehre oder die Theologie im engern Sinne, hrsg. von M. Schmaus.
- V: Von Gott in seinem fundamentalen und ursprünglichen Verhältnis zur Welt oder von der Begründung der natürlichen und übernatürlichen Weltordnung, hrsg. von A. Mitterer. — Die Sünde und das Reich der Sünde als Widerspruch und Kampf gegen die übernatürliche Weltordnung, hrsg. von A. Landgraf.
- VI: Die Erlösung der gefallenen Menschheit durch Christus oder die Wiederherstellung und Vollendung der übernatürlichen Ordnung durch den mensch-

gewordenen Sohn Gottes, hrsg. von C. Feckes (2 Hlbbde).

VII: Die Verwirklichung des von Christus verdienten Heiles in den einzelnen Menschen durch die rechtfertigende Gnade Christi, hrsg. von J. Brinktrine.

VIII: Gesammelte Aufsätze, hrsg. von C. Feckes, J. Höfer, H. Schauf.

Dosad je izašao samo II svezak, a za kratko vrijeme će slijediti I i IV, zatim III, VI i VII, a na koncu V i VIII svezak.

Novo izdanje djela »Die Mysterien des Christentums« (Ausgabe letzter Hand, Herder Freiburg i. Br. 1941, gr. 8°, u. 788 S.; cijena: RM 14,60 odn. uvezano 16,80 — u subskripciji 13,10 odn. 15,10 — za inostranstvo za 25% snižena cijena) važno je iz dva razloga. Prvo zato, jer su u svim dosadašnjim izdanjima bile unesene neke promjene u izvorni tekst prvog izdanja, dok je još sam Scheeben bio pripremio tekst »drugog izdanja«, koji je ostao neobjelodanjen. Drugo zato, jer je tekst ovog dosad neobjelodanjenog »drugog izdanja« Scheebenov zadnji naučni rad, što ga posjedujemo. Za izdavača posao u tom pogledu nije bio naročito težak, jer se Scheebenov primjerak, u kojem su unesene odnosno dodane sve preinake, nalazi u Nadbiskupskoj knjižnici u Kölnu. Neke manje skice i primjedbe uzete su iz jednog drugog Scheebenovog primjerka, koji je sad vlasništvo župnika Solbacha u Kölnu. Uglavnom se radi o stilističkim ispravcima, zatim često o opširnim stvarnim promjenama teksta, o dodacima, a katkad i o ispuštanju nekih dijelova, koji su ili polemičkog karaktera ili upozoravaju na Scheebenova djela »Natur und Gnade« i »Die Herrlichkeiten der göttlichen Gnade«.

Tehnički je sve tako provedeno, da imamo čist Scheebenov tekst »zadnje ruke«. Izdavačeve opaske lako prepoznajemo, jer su kao takve označene naročitim znakovima. Glavni i najteži izdavačev posao bio je u tom, da na svim odgovarajućim mjestima upozori na stručnu literaturu, koja je do danas izašla, tako da je uspostavljen kontakt s današnjim stanjem teološke nauke. Na nekim mjestima bilo je također potrebno dodati kratko tumačenje bilo u sustavnom bilo u historijskom pogledu. Sve je to sadržajno i tehnički lijepo provedeno, a opširno kazalo stvari od 96 strana ne samo da olakšava pronalaženje pojedinih pitanja u tekstu, već omogućuje dobar uvid u samu sustavnu problematiku djela; ovo kazalo ujedno želi služiti praktičnom bogoslovlju, t. j. iskorišćivanju obrađenog gradiva za praktični vjerski život. Osim toga dodani su kazalo imena i popis svih citiranih i provjerenih mjesta sv. Pisma.

Izvanjska je oprema knjige prvorazredna, što u današnjim privredno teškim prilikama valja posebno naglasiti. Za inostrane interesente je također važno spomenuti, da je novo izdanje složeno »antikva« - slovima (latinicom).

Sudeći po ovom prvom svesku, što ga imamo pred sobom, s pravom se nadamo, da će novo izdanje Scheebenovih teoloških spisa biti u svakom pogledu na visini i ovdgovarati svim opravdanim očekivanjima. Na taj način vršit će veliki dogmatičar Scheeben zahvalnu misiju među teološkim svijetom.

JUBILARNI EUHARISTIJSKI KONGRES u Zagrebu će se održati od 20. do 22. lipnja t. g. Priprave su u toku, kako izvješćuje Središnji odbor za jubilarni kongres u Zagrebu.

1. Nema sumnje da je značenje jubilarne godine za hrvatski narod veliko, ne samo s vjerskoga stanovišta i s gledišta duhovne obnove, koju naši biskupi nastoje preko dušobrižnoga klera provesti u narodu, nego i s kulturno-povjesnog stanovišta. Ono je dokaz za istinitost tvrdnje: da smo mi Hrvati primitkom kršćanske vjere i vezanjem sa zapadnom kulturom, dio one evropske zajednice, koja se u promicanju kulturno-etičkih vrijednosti najviše isticala; da smo tim sretnim povjesnim događajem aktivno zahvatili i stali na stazu koja je najpravilijim putem oblikovala duše naroda u smjeru plemenitog čovjštva. Tu je i osnovica za ponos naš, da se kao kulturni narod preko dvanajst stoljeća krećemo na toj stazi. Pomoću katoličke Crkve koja nas je štitila i pomagala, mi smo se i održali unatoč nevjerojatno teških povjesnih zbivanja, koja su uvelike išla na našu štetu i pogađala na najteži način naš narodni život i interese.

Ne znam, da li je svima slojevima našega naroda dandanas dosta jasno i zorno u svijesti ta činjenica i da li napose sva hrvatska inteligencija dostatno shvaća njezinu važnost? Ja nekako sumnjam, znajući za labavo držanje naše inteligencije, kad se radi o ocjeni povjesnih činjenica, koje u jedno posebno povoljno i simpatično svijetlo postavljaju baš tu katoličku rimsku Crkvu. Ona je gdje kojemu našem čovjeku mrska zbog razloga koji su izvan okvira historijskih događaja o kojima je sada riječ. Imamo mi izvanredno povoljnih svjedočanstava izrečenih u prilog katoličkog Rima kao središta katolicizma i od samih naših ljudi, objektivnih i stručno kompetentnih. Ali imamo mnogo i takovih ljudi koji se zaustavljaju na događajima sporedne važnosti i zbog njih puštaju s vida ono što je temeljno u našem stoljetnom i tisućljetnom odnosu s Rimom. Ta negdje nehotična a negdje svijesna i hotimična oporba ili svoje vrsti mrzovolja, kad se radi o isticanju vrijednosti čisto katoličkog karaktera, ne bi nikako smjela doći do izražaja u ovo vrijeme, kolikogod ono — mislim baš na najaktuelnija zbivanja — ni najmanje nije pogodno, da se ljudi mirno, predano i oduševljeno prenesu u prošla stoljeća, u njih zarone i u promatranju proteklih događaja crpe vedrinu i snagu za ono što nas čeka u budućnosti.

2. — Kruna svega jubilarnoga svetkovanja kod kuće, u domovini, ima biti veliki Euharistički sastanak. Ne će taj sastanak imati nikakova internacionalnog obilježja, niti bi u ovim prilikama bilo uputno da ga ima; to je naš hrvatski pokrajinski